

Porteføljestyret for demokrati, styring og fornyelse

Referat

Møte 3/22

Dato 13. september 2022, kl. 9:30 – 14:30
Sted Digitalt på Zoom

Til stede: Eli Skogerbø (leder. Ikke til stede under sak 28/22)
Jørn Rangnes
Lise Hellebø Rykkja
Anne Cathrin Østebø
Moa Bjørnson
Eva Falleth (fra kl. 10.30)
Eirik Holmøyvik
Ragnar Torvik

Forfall: Matz Dahlberg
Mark Rhinard
Tone Merethe Aasen

Observatører: Anny Skarstein, Kommunal- og distriktsdepartementet

Til stede fra Forskningsrådet:
Marianne Jensen, Christina Abildgaard (til og med sak 24/22), Berit Berg Tjørhom, Marte-Eline Stryken, Bjarne Oppedal, Lisbet Straume (fra kl. 11), Line Marie Sørdsdal og Anne Winsnes Rødland

Sak PSDEMOKRAT 21/22 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak PSDEMOKRAT 22/22 Spørsmål om habilitet

Eli Skogerbø hadde i forkant av møtet meldt inn at hun var inhabil i sak 28/22.

Vedtak: *Eli Skogerbø er inhabil i sak 28/22. Det er ikke meldt om inhabilitet i noen av de andre sakene.*

Sak PSDEMOKRAT 23/21 Referat fra porteføljestyremøte 2/22, 17. juni 2022

Det var ikke kommet inn noen merknader til referatet.

Vedtak: *Referatet tas til etterretning.*

Sak PSDEMOKRAT 24/22 Muntlige orienteringer fra administrasjonen

Det var følgende orienteringssaker fra administrasjonen:

- Nytt veikart for nasjonal infrastruktur: Andreas Q. Nielsen orienterte om ordningen med å bygge opp forskningsinfrastruktur. Det skal nå settes ned et utvalg som skal utarbeide nytt veikart som ser på forsknings- og teknologibehov i et 15 års perspektiv. En viktig del av denne prosessen er å arrangere workshoper for å innhente informasjon fra deltakere

fra forskningssektoren, næringsliv og medlemmer fra porteføljestyrene. Veikartet skal vedtas av Forskningsrådets styre til våren.

- **Prosess for oppnevning av nye porteføljestyrer:** Yngvild R. Tømmerberg orienterte om at det legges opp til en grundig prosess før oppnevning av nye porteføljestyrer. Administrasjonen skal blant annet lære av erfaringene fra nåværende porteføljestyrer. Mer informasjon vil følge.
- **Ny organisering i Forskningsrådet:** Konstituert områdedirektør Christina I. M. Abildgaard orienterte om omorganiseringen av Forskningsrådet. Ansvar for dette porteføljestyret er nå plassert i Område for bærekraftig samfunnsutvikling, sammen med ni andre tematisk innrettede porteføljestyrer. Porteføljestyret er administrativt tilordnet Avdeling for demokrati og internasjonale relasjoner.
- **Mobilisering av offentlig sektor 2022:** Administrasjonen orienterte om årets utlysninger for offentlig sektor og om mobiliseringsarbeidet. Ett av tiltakene for økt mobilisering har vært å lyse ut forprosjekter. 10 forprosjekter har fått innvilget støtte gjennom DEMOKRAT-porteføljen i 2022.

Porteføljestyret takket for de ulike orienteringene og kom med kommentarer og oppfølgings spørsmål. De ønsket også å sette av tid på neste møte for å drøfte erfaringer med å sitte i porteføljestyret.

Vedtak: *Ingen vedtak i saken.*

Sak PSDEMOKRAT 25/22 Investeringsplan

Det skulle vedtas en treårig investeringsplan, 2023-2025, for porteføljen. Investeringsplanen beskriver hovedprioriteringer for hvert innsatsområde, og gir oversikt over de samlede tiltak som planlegges med bruk av egne midler. Tiltakene er i hovedsak utlysninger av midler til forskning og innovasjon, men også koordinerings- og støtteaktiviteter. Prioriteringene i planen tar utgangspunkt i porteføljeplanen, porteføljens innsatsområder, budsjett, føringer fra departementene og porteføljeanalysen.

Førrige møte (sak 17/22) presenterte administrasjonen årets porteføljeanalyse, og porteføljestyret kom med innspill til prioriteringer for investeringsplanen. I dette møtet skulle porteføljestyret diskutere prioriteringsforslagene administrasjonen hadde utarbeidet og vedta investeringsplanen, som deretter blir sendt til Forskningsrådets styre for godkjenning. Det tas forbehold om endringer i budsjettsituasjonen og styringssignaler i forhold til langtidsbudsjettet.

Administrasjonen hadde utarbeidet et forslag til investeringsplan, og lagt opp til diskusjon rundt følgende hovedpunkter:

Virkemidler, utlysningsfrekvens og tematisk innretning for DEMOS og SAMRISK

Basert på innspill i førrige møte, var det foreslått å prioritere to brede temaer i utlysninger innenfor DEMOS og SAMRISK:

- Tillit og demokrati – hva skjer med den norske samfunnsmodellen og spenninger mellom ulike styringsmodeller.
- Kompleksiteten i samfunnsutfordringer; bærekraft, samfunnsikkerhet, forsyningssikkerhet, konfliktsituasjonen.

Porteføljestyret støttet forslaget om disse tematiske prioriteringene.

Når det gjaldt utlysningssfrekvens og bruk av virkemidler, ønsket porteføljestyret et alternativ som ikke var blant de to forslagene fra administrasjonen. Administrasjonen hadde foreslått å lyse ut de 42 mill. kr. til SAMRISK hvert år, men diskutere om en skulle lyse ut de 20 mill. kr. til DEMOS årlig eller annethvert år. Porteføljestyret mente at de tilgjengelige midlene både innenfor SAMRISK og DEMOS var såpass begrensede at de ønsket utlysning annethvert år, med utlysning av rammen for to år, og første utlysning i 2024. Dette var særlig begrunnet i hensynet til søkerne, da det vil gi en økt tilslagsprosent. Angående valg av tiltak, ønsket porteføljestyret å vurdere muligheten av å lyse ut både forskerprosjekter og samarbeidsprosjekter i 2024, men beslutningen vil tas når investeringsplanen for 2024 skal vedtas.

Utlysningsfrekvens for IPO og FKA

Administrasjonen hadde foreslått å gå over til å lyse ut midler til innovasjonsprosjekter og førkommersielle anskaffelser annethvert år, med utlysning av rammen for to år, og første utlysning i 2024. Dette forslaget ble støttet av porteføljestyret.

Faglige prioriteringer i tematiske utlysninger

Porteføljestyret var bedt om å diskutere hvorvidt de ønsket å prioritere humaniora spesielt i utlysninger, som et ledd i arbeidet med å styrke innslaget av humaniora i porteføljen. Porteføljestyret ønsket ikke en særlig prioritering av humaniora i utlysningstekster. I stedet ønsket de å formulere utlysningstekster som inkluderer humanistiske temaer der det er relevant, slik at det på den måten blir tydelig at humanister er ønsket som søkere.

Støttegrense per prosjekt

Gitt dagens økonomiske situasjon, er det åpnet for å vurdere om støttegrensen per prosjekt skal reduseres. Porteføljestyret var derfor bedt om å vurdere om de ønsket å redusere den økonomiske maks grensen for støtte til forskerprosjekter og/eller samarbeidsprosjekter fra 12 mill. kr. til 10 eller 8 mill. kr. Porteføljestyret ønsket å beholde dagens støttegrense på 12 mill. kr.

Porteføljestyret støttet de øvrige forslagene i investeringsplanen.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar investeringsplanen med de alternativene som ble valgt i møtet, samt eventuelle merknader og kommentarer. Det tas forbehold om endringer i budsjettssituasjonen.*

Sak PSEDEMOKRAT 26/22 Prosedyre for søknadsbehandling høst 2022

Administrasjonen orienterte om prosedyren for søknadsbehandling for høstens utlysning av innovasjonsprosjekter (IPO) og førkommersielle anskaffelser (FKA), utlysning av to forskningssentre og utlysning av samarbeidsprosjekt (KSP). Søknader om forskningssentre og KSP vil legges fram for vedtak i neste møte (4/22). Søknader om IPO og FKA vil mest sannsynlig legges fram for vedtak i første møte i 2023, avhengig av størrelsen på søknadsbunken.

Porteføljestyret takket for orienteringen. De oppfordret også til å være særskilt nøye ved valg av eksperter til evalueringspanel ved spissede utlysninger.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar prosedyren for søknadsbehandling:*

- *Gruppe 1: Søknader med minimum karakter 5 eller høyere i gjennomsnitt på vurderingskriteriene fra panel (og minimum karakter 4 på enkeltkriteriene) og relevansvurdering på 5 eller høyere. I tillegg til begrunnelse i porteføljevurderinger. Disse legges fram til styret for vedtak.*
- *Gruppe 2: Søknader som gis karakter 4 eller lavere i relevans, innstilles til avslag. Uavhengig av ekspertpanelets vurderinger.*
- *Gruppe 3: Søknader med gjennomsnittskarakter 4 eller lavere, og søknader med karakter 3 eller lavere på ett av vurderingskriteriene fra ekspertpanelet avslås en bloc.*

Sak PSDEMOKRAT 27/22 Presentasjon av Offentlig sektor-ph.d.-ordningen

Administrasjonen orienterte først om ordningen med Offentlig sektor-ph.d, som nå inngår i porteføljen Demokrati, styring og fornyelse. Dette er en ordning hvor virksomheter i offentlig sektor kan søke Forskningsrådet om støtte til halvparten av kostnadene ved at en av deres ansatte tar en doktorgrad. Problemstillingen i doktorgraden skal komme fra og være relevant for den offentlige virksomheten. Ordningen ble etablert i 2014 og er et virkemiddel for å få til en god og omstillingsdyktig offentlig sektor. Den skal bidra til økt forskningsinnsats og langsiktig kompetansebygging, økt forskerrekuttering og økt samspill mellom offentlig sektor og academia. Så langt har ordningen tildelt midler til mer enn 200 prosjekter.

Deretter presenterte Gabriela Bjørnsen fra Rogaland brann og redning IKS sitt doktorgradsprosjekt *Tunneler, sikkerhets- og beredskapsopplæring i brann- og redningstjenesten; utvikling av kunnskap og kompetanse*, som har finansiering gjennom ordningen. Prosjektet skal bidra til å øke kunnskapen og kompetansen i brann- og redningstjenesten for å sikre best mulig beredskap og håndtering av en eventuell tunnelbrann. Som en del av doktorgradsarbeidet, har Bjørnsen blant annet utviklet og testet treningsprogrammer og opplæringsaktiviteter.

Porteføljestyret takket for en interessant presentasjon og kom med kommentarer og oppfølgingsspørsmål.

Vedtak: *Ingen vedtak i saken.*

Sak PSDEMOKRAT 28/22 To evalueringsoppdrag

Denne saken ble ledet av Jørn Rangnes, siden porteføljestyreleder Eli Skogerbø var inhabil (sak 22/22).

I høst skal det gjennomføres to evalueringer – av Lokalvalgsundersøkelsen og av FRIC senter for innovasjon og forskning på brannsikkerhet. Begge evalueringarbeidene starter i september og ferdigstilles i desember. Dette er midtveiseevalueringer skal gi grunnlag for å vurdere måloppnåelse, med utgangspunkt i de spesifiseringene som ble gitt for oppdragene.

Administrasjonen orienterte om evalueringprosessen og mandatene. Porteføljestyret hadde anledning til å komme med innspill til mandatene. Resultatet av evalueringene vil bli lagt fram for porteføljestyret i neste møte (4/22), for anbefalinger om hvorvidt prosjektene skal videreføres og eventuelle forbedringspunkter.

Porteføljestyret takket for presentasjonen og hadde noen oppfølgingsspørsmål.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til mandatene og prosessen for evalueringene.*

Sak PSDEMOKRAT 29/22 Eventuelt

Det var ingen vedtakssaker under eventuelt, men det ble avklart at Forskningsrådet inviterer porteføljestyret til middag kvelden før neste møte, dvs. kvelden 7. desember. Porteføljestyret åpnet i tillegg for å avholde et møte i januar, om søknadsbunken fra høstens utlysning av IPO og FKA skulle tilsi. I så tilfelle vil administrasjonen sende ut doodle med datoforslag.

Vedtak: *Ingen vedtak i saken, men det ble åpnet for et eventuelt møte i januar.*

Sak PSDEMOKRAT 30/22 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Porteføljestyret godkjente vedtaksprotokollen ved møtets slutt.

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*